

Oplegvel

1.	Onderwerp	Afronden overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener		
2.	Rol van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	Basistaak		
3.	Regionaal belang	De oorspronkelijke doelstelling van de ZZG is om de recreatiemogelijkheden uit te breiden en natuur- en landschapswaarden te versterken. Het beoogd effect van dit voorstel is om de gereserveerde middelen alsnog voor dit doel in te zetten.		
4.	Behandelschema:	Datum: Informerend	Datum: Adviserend	Datum: Besluitvormend
	DB Colleges PHO DB Gemeenteraad DB AB Gemeenteraad		17/2/2016	21/1/16 (18/2/2016) 23/3/2016
5.	Advies PHO			
6.	Reden afwijking eerdere besluitvorming en wijze afwijken			
7.	Essentie van het voorstel (<i>annotatie zoals op agenda staat</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het Dagelijks Bestuur te adviseren de volgende beslispunten aan het Algemeen Bestuur voor te leggen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van het afronden van de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener. 2. De resterende regionale middelen voor ZZG te bestemmen voor het Landschapsfonds Holland Rijnland. 		
8.	Inspraak	Nee		

9.	Financiële gevolgen	<p>Binnen begroting Holland Rijnland de resterende middelen ZZG vrij te maken voor het Landschapsfonds Holland Rijnland</p> <p>incidenteel</p>
10.	Bestaand Kader	<p>Relevante regelgeving:</p> <p>Eerdere besluitvorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> -AB 12/10/2005: vaststellen ZZG-overeenkomst en regionale bijdrage voor 9 projecten in Holland Rijnland -DB/PHO in 2008, 2009, 2010: voortgangsrapportages (2009: fasering 5 (deel)projecten) -DB/PHO in 2012: herijking van projectenpakket ZZG door PZH – 7 projecten zijn geschrapt, voor 3 geschrapte (deel)projecten nog mogelijkheid voor alternatieve financiering. -AB 17/2/2010: toezegging DB om een regeling voor groenblauwe diensten te onderzoeken, n.a.v. een motie -AB 20/6/2012: besluit om samen met de provincie Zuid-Holland te werken aan het instellen van een Gebiedsfonds groenblauwe diensten en € 100.000 (uit het rekeningresultaat 2011) vast te leggen als reservering voor dit gebiedsfonds. -AB 25/6/2014: instemmen met oprichting Landschapsfonds Holland Rijnland en vrijmaken van de reservering.
11.	Lokale context (in te vullen door griffier)	

Adviesnota PHO (concept)

Vergadering:	PHO
Datum:	17 februari 2016 Tijd: «MEETING_TEXT9»
Locatie:	«MEETING_TEXT3»
Agendapunt:	
Kenmerk:	«MARK»

Onderwerp:

Afronden overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener

Beslispunten:

1. Het Dagelijks Bestuur te adviseren de volgende beslispunten aan het Algemeen Bestuur voor te leggen:

- Kennis te nemen van het afronden van de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener.
- De resterende regionale middelen voor ZZG te bestemmen voor het Landschapsfonds Holland Rijnland.

Inleiding:

Op 12 oktober 2005 heeft het Algemeen Bestuur de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener (ZZG) vastgesteld en ingestemd met een regionale bijdrage. Met deze overeenkomst besloten Rijk, provincie en regio om negen groene recreatiegebieden in (toenmalig) Holland Rijnland te ontwikkelen en hier middelen voor te reserveren.

Voor de regionale bijdrage hebben de gemeenten tussen 2007 en 2010 in totaal € 274.360 bij Holland Rijnland gestort. In 2009 heeft de provincie Zuid-Holland een bezuinigingsronde doorgevoerd. Vervolgens kondigde het Rijk op 20 oktober 2010 aan fors te bezuinigen op natuur en landschap, waaronder de ecologische hoofdstructuur (EHS) en recreatie om de stad (RODS), dat in Zuid-Holland ondergebracht was in de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener. Door deze twee bezuinigingsronden kon een deel van de ZZG-projecten in Holland Rijnland niet of slechts in versoberde vorm uitgevoerd worden. Provincie, (toenmalig) Holland Rijnland en gemeenten hebben uiteindelijk via de ZZG-overeenkomst een financiële bijdrage aan vier van deze projecten gegeven. Zie bijlage 1 voor meer achtergrond informatie.

Door het wegvallen dan wel versoberen van projecten is van het totaal door Holland Rijnland gereserveerde bedrag, slechts een klein deel besteed. Op de begroting van 2015 staat in de overlopende passiva voor de ZZG nog € 234.360, waarvan € 78.300 is gereserveerd voor de inrichting van het Ghoibos. Op 12 juni 2012 heeft het Dagelijks Bestuur besloten dat, als er definitief duidelijkheid is over het wel of niet realiseren van de ZZG-projecten, het AB een besluit zal nemen over de bestemming van de resterende middelen. De provincie heeft vorig jaar de finale afronding van ZZG per brief bevestigd (zie bijlage 2). De gemeente Kaag en Braassem is na jarenlange onduidelijk in najaar 2015 begonnen met de uitvoering van het Ghoibos. Ghoibos is opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst Regionaal Groenprogramma Leidse Ommelanden 2014-2018, die het Dagelijks Bestuur op 3 september 2015 heeft vastgesteld.

In 2015 is de Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland opgericht. Het Landschapsfonds heeft als doel het versterken van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van het landschap in Holland Rijnland. Het Landschapsfonds is een middel om geld beschikbaar te maken en houden voor groenblauwe diensten voor landschapsbeheer en kleinschalige recreatie door een bijdrage aan de beheerskosten van particuliere grondeigenaren.

Holland Rijnland heeft eind 2015 een eerste storting gedaan voor het onderhouden van circa 75 km boerenlandpad tot 2020. Uiteindelijk zorgt het Landschapsfonds voor de duurzame financiering van alle groenblauwe diensten in Holland Rijnland. Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland ziet het verbeteren van de leefomgeving in samenhang met het ontwikkelen van duurzame ketens en het bijdragen aan de bewustwording van de waarden van het platteland.

Het Landschapsfonds beheert de eerste storting van Holland Rijnland en provincie Zuid-Holland en draagt zorg voor het groeien van het kapitaal door samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland. Daarnaast gaat het Landschapsfonds op zoek naar private partners om geld uit de markt te verwerven.

Beoogd effect:

De oorspronkelijke doelstelling van de ZZG is om de recreatiemogelijkheden uit te breiden en natuur- en landschapswaarden te versterken. Het beoogd effect van dit voorstel is om de gereserveerde middelen alsnog voor dit doel in te zetten via de Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland.

Argumenten:

1.1 Er zijn 5 projecten gerealiseerd

Bentwoud en Duivenvoordecorridor zijn ingericht met financiering via ZZG maar zonder financiering van Holland Rijnland. Voor Oostvlietpolder (Leiden), Vosse- en Weerlanerpolder (Hillegom) en Ghoybos (Kaag en Braassem) is alternatieve financiering gevonden bij de provincie (Europese subsidie en eigen geld) en het Hoogheemraadschap van Rijnland. Holland Rijnland heeft hiervoor € 118.300 bijgedragen in het kader van de ZZG en € 807.876 in het kader van het Regionaal Groenprogramma.

1.2 In de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener staat de einddatum 1 januari 2014 opgenomen.

De provincie bevestigt de finale afronding van de Zuidvleugel Zichtbaar Groener in haar brief van 5 maart 2015 (bijlage 2).

1.2 De provincie heeft een nieuwe werkwijze gevonden voor het realiseren van groenprojecten.

De provincie geeft in haar Uitvoeringsprogramma Groen een programmafinanciering aan landschapstafels door het afsluiten van Gebiedsdeals. Het westelijk deel van Holland Rijnland zit midden in de uitvoering van het Regionaal Groenprogramma. De Rijn- en Veenstreek heeft het tweede Uitvoeringsprogramma van het Landschapsonwikkelingsplan vastgesteld. De werkwijze waarop de ZZG gebaseerd was (om recreatie, natuur en landschap te verbeteren door grondverwerving en inrichting) wordt inmiddels als achterhaald beschouwd. Het wordt tijd om naar de toekomst te kijken.

2.2 De doelen van het Landschapsfonds komen overeen met de doelen van ZZG.

Het Landschapsfonds Holland Rijnland heeft als doel boeren en andere grondgebruikers te ondersteunen om onrendabele, maar fraaie en natuurlijke landschapselementen, zoals pestbosjes en bloemrijke bermen, in stand te houden. Het Landschapsfonds ondersteunt boeren ook om hun land open te stellen voor wandelaars (boerenlandpaden) of kanoërs. Het fonds doet dit door het afsluiten van beheerovereenkomsten met de grondeigenaar. Het landschap wordt hierdoor aantrekkelijker en toegankelijker.

2.3 Door het ZZG-geld toe te vertrouwen aan het Landschapsfonds Holland Rijnland realiseert Holland Rijnland de oorspronkelijke doelstelling.

Het ZZG-geld was bedoeld om het buitengebied toegankelijk en aantrekkelijk te maken.

De ZZG projecten moesten ervoor zorgen dat de bewoners uit de stedelijke agglomeratie de mogelijkheid kregen van het landschap te genieten en te recreëren in het groen. Grondverwerving en inrichting waren de toenmalige manier om dit te bereiken. Tegenwoordig is samenwerking met de grondeigenaren en het creëren van netwerken met Toeristische Overstappunten (TOP) en recreatieve transferia de manier om inwoners en recreanten in het buitengebied te bedienen. Het Landschapsfonds Holland Rijnland heeft hierin nu een belangrijke rol.

Kanttekeningen:

1.1 Projecten uit de overeenkomst ZZG zijn gedeeltelijk gerealiseerd.

In 2009 hebben Provinciale Staten ingestemd met de fasering van 4 ZZG-projecten binnen Holland Rijnland. In datzelfde jaar hebben Provinciale Staten middels amendement 98 € 16 miljoen extra beschikbaar gesteld voor een versnelling van de uitvoering van de groenopgave. Samen met Leiden heeft Holland Rijnland (en Nieuwkoop, toen nog Rijnstreekberaad) goed gebruik weten te maken van deze middelen. Slechts in één geval betrof dit een gefaseerd ZZG-project, namelijk Oostvlietpolder. Zie bijlage 3. Het Rijk heeft in 2010 € 600 miljoen bezuinigd op het Investeringsbudget Landelijke Gebied (ILG). Hierdoor verviel de Rijksbijdrage onder de ZZG-overeenkomst. In 2012 hebben Gedeputeerde Staten een herijkt projectenpakket vastgesteld, waarbij naast de vier gefaseerde en nog twee projecten helemaal zijn vervallen.

2.1 Niet alle gemeenten hebben bijgedragen aan de overlopende passiva ZZG.

Alleen de gemeenten die in 2005 waren aangesloten bij Holland Rijnland hebben de regionale bijdrage gestort. De gemeenten in de Rijn- en Veenstreek (met name Alphen aan de Rijn) hebben via het Landschapsfonds Alphen zelf ook geld geïnvesteerd in beheer van landschapselementen op particuliere grond. Dit levert een zekere vereffening op. De beide landschapsfondsen zijn bezig om tot gezamenlijke inzet in de regio te komen.

Financiën:

In de overlopende passiva Zuidvleugel Zichtbaar Groener resteert een bedrag ter grootte van € 234.360. In de ZZG-overeenkomst was een regionale bijdrage van € 78.300 voorzien voor het project Ghoybos. Het resterende bedrag à € 156.060 wil Holland Rijnland bestemmen voor het Landschapsfonds Holland Rijnland, hiervoor is geen begrotingswijziging nodig. Indien het AB besluit de het resterende bedrag niet te bestemmen voor het Landschapsfonds Holland Rijnland, zal een ander voorstel voor de besteding of teruggave van dit bedrag voorbereid moeten worden.

Communicatie:

Persbericht over besluit AB, website Holland Rijnland

Evaluatie:

Holland Rijnland sluit een bestuursovereenkomst met het Landschapsfonds over besteding van de middelen. Het Landschapsfonds Holland Rijnland verantwoordt haar uitgaven in een jaarlijkse rapportage.

Bijlagen:

Bijlage 1. Achtergrondinformatie ZZG

Bijlage 2. Brief van de provincie Zuid-Holland over het ontbinden van de overeenkomst ZZG d.d. 5 maart 2015

Bijlage 3. Herijkt projectenoverzicht ZZG en amendement 98